

ifølge Lovforslaget skulde kunne ydes vedkommende Quasmand, da vil jeg sige, at jeg kunde ønske, man vilde gaa noget videre. Dog skal jeg ogsaa sige, jeg er saa varm en Ven af Lovforslaget, at jeg meget nødig vilde have, at man skulde komme til for store Fordringer, som kunde hindre Lovforslagets Vedtagelse — dette skal jeg meget forvare mig imod, skjøndt jeg ganske vist vilde ønske, at man kunde gaa til yderligere Begunstigelser. Jeg tror, det vilde være heldigt, om man kunde gaa noget videre, naar Befølstningen ved at opnaa saadanne Laan bliver saa betydelig, som de i Virkeligheden blive. Selv om vi sætte, at Obligationer med Statsgaranti ville naae at staa i 95, hvad maasse vil være sandsynligt, saa vil det dog for et Laan paa 1,000 Kr. blive et Kurstab paa 50 Kr. Naar dertil kommer Udgift til Gebyr og Stempel af omtrent 10 Kr., og endelig, som det ærede Medlem for Sørs Amt's 2den Valgkreds (Alberti) udtalte igaar, visse Procent til Reservesond f. Ex. 2 pCt., vil man se, at man meget nær kommer op til 100 Kr., og det er virkelig en temmelig betydelig Udgift, foruden at der aarlig skal svares 5 pCt. af Laanet. Jeg vil derfor meget ønske, at man kunde gaa lidt videre, skjøndt man selvfølgelig skal være meget forsigtig. Hvad angaar den Uendring, Landstinget har vedtaget ifødetfor at fritage vedkommende Laansøgere for Gebyr og Stempelafgift, saa at fritage dem for Udgifter til Lagation, saa vil jeg sige, at hvad angaar saadanne Laan, navnlig for Vestjyllands Vedkommende, vilde det have været heldigere, om man havde ladet det staa, som det stod i Lovforslaget ved dets Fremlæggelse i Landstinget; Vettelsen vil da være betydeligere. Jeg skal minde om, at i den vest- og Sønderjydske Kreditforening ere Dieterne til Lagationsmændene ikke højere end 2 Kr. for hver, naar der er Tale om Laan paa 1,000 Kr. og derunder, og hvad angaar Befordring, saa veed man jo nok, at vedkommende Laansøger let kan faae Nabogaardmanden til at befordre vedkommende Lagationsmand. Udgifterne ville derfor i Virkeligheden ikke blive saa store, som de blive til Gebyr. De Betæneligheder, man i Landstinget har haft, tror jeg heller ikke have videre at sige overfor at fritage Vedkommende for Gebyr. Man har sagt, at der er Udfigt til Reform for vort Sportelvæsen. Det kan ganske vist være meget godt med saadanne smukke Udfigter, men vi vide nok, at Reformere ere ikke det Samme som Love. Jeg vilde derfor ønske, man holdt sig til det, man kan faae strax, fremfor til det, man kan have i Udfigt i en kommende Tid. For det Andet havde man i Landstinget indvendt, at det ikke blot var Laantageren, som blev noget begunstiget, men ogsaa fremtidige Kjøbere. Men dertil vil jeg sige, at det ikke vil være nogen saa overordentlig Begunstigelse, at man skulde være særlig imod, at den fremtidige Kjøber

ogsaa fik den, og det vil jo ubetinget i den Grad fremme et saadant lille Jordbrug, at jeg synes, at man ikke skulde fratage Vedkommende en saadan lille Begunstigelse. Endelig har man for det Tredie fremhævet, at man saa vilde komme til en Ulighed overfor Laan fra disse Kreditforeninger og Laan fra andre Kreditforeninger eller Sparekasser. Nogle have dog ment, at det ogsaa var meget ønskeligt, om man kunde gaa til at give frit Gebyr overfor saadanne Smaalaan. Det vilde ogsaa glæde mig, om man her kunde gjøre en lille Begyndelse til at komme ind paa denne Sag, hvilket vilde være heldigt, thi det er jo faktisk, at saadanne Smaalaan ere overordentlig stærkt bebyrdede i Sammenligning med større Laan, idet Udgifterne ved smaa Laan ere forholdsvis betydeligere end ved større Laan. — Hvad angaar Statens Garanti, saa er det jo ganske vist, at det Første, en Kreditkasse bør have, er Kredit, og Statens Garanti vil jo ubetinget bidrage Meget til at skaffe den Kredit. Jeg vil nu erindre om, at, skjøndt det jo er sikkert, at de Giendomme, som der her er Tale om, ere et godt og solidt Pant, vil der dog ganske sikkert i Førstningen være adskillige af Kjøberne til disse Obligationer, som ikke tilstrækkelig kjende Pantets Verdi. Hvis de kjendte denne, saa tror jeg nok, at de vilde sætte Obligationerne i den fornødne høie Kurs; men Begyndelsen er jo altid vanskelig, og jeg frygter derfor for, at man i Førstningen ikke vil have den tilstrækkelige Lidsel til disse Obligationer. Naar man kommer lidt længere hen med praktiske Forsøg og Kjendskab i den Retning, saa tror jeg ikke, at Frygten længere vil være tilstede; men det er sandsynligt, at den vil være tilstede i Førstningen, og jeg vilde derfor ønske, at Staten vilde hjælpe disse Obligationer til den fornødne Kurs. For at Formaalet med dette Lovforslag skal kunne naas, vil det nemlig være meget vigtigt, at det ikke mislykkes i Begyndelsen, thi hvis Obligationerne ikke holdes i den fornødne høie Kurs i Førstningen, saa er det sikkert, at Foretagendet vil være dødsdømt for en længere Fremtid. Man vil derved ikke blot gjøre Laanene dyrere, men Mange vilde derved blive affrækkede fra disse Laan, og hvor varm en Ven jeg end er af dette Lovforslag, vil jeg dog meget anmode det høie Thing om vel at paase, at, for at Lovforslaget skal kunne naae det Formaal, som man tænker sig, maa ogsaa Betingelserne være tilstede for, at de Vedkommende virkelig vil søge Laan og kunne være tjente med at opnaa dem. Der er fremhævet adskillige Exempler paa, at man ikke her vilde komme ind paa noget Nyt, og man har mindet om, at Landets første Kreditkasse jo netop var begunstiget af en saadan Statsgaranti. Med Hensyn dertil har nu det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) ment, at det var et ekstraordinært Tilfælde, som bevirkede, at Staten gif til at